

К Р А Є З Н А В С Т В О

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

Заснований у квітні 1927 року Українським комітетом краєзнавства
Репресований у 1930 році

Відроджений 1993 року з ініціативи Національної спілки краєзнавців України

1/2(94/95)'2016

З М І С Т

Головний редактор
Олександр Реєнт

Редакційна колегія:
Олег Бажан
(перший заступник
головного редактора)

Богдан Андрусин
(заступник
головного редактора)

Лев Баженов
Віль Бакіров
Олександр Гончаров
Віктор Даниленко
Володимир Дмитрук
Олександр Завальнюк
Віктор Звагельський
Григорій Клепак
Сергій Копилов
Олександр Лисенко
Микола Литвин
Руслана Маньковська
Андрій Непомнящий
Олег Рафальський
Олександр Рубльов
Григорій Савченко
Віктор Савчук (заступник
головного редактора)
Валерій Смолій
Тарас Чухліб
Ганна Швидько

Засновники:
Національна спілка
краєзнавців України
Інститут історії України
НАН України

Виходить
щоквартально
ISSN 2222-5250

До 150-річчя з дня народження Михайла Грушевського

Ростислав Конта (м. Київ). Регіонально-історичні дослідження
М. Грушевського в історіографічних оцінках 5

Валерій Левченко (м. Одеса). Михайло Грушевський як особистість
і науковець: особливості рецепції у наукових колах Одеси наприкінці
XIX – першої половини XX століття 13

Микола Кучеренко (м. Київ). «Ми жили на одному поверсі» Спогади
Г. М. Шапран і В. С. Слупської про мешканців Дому Грушевських . . . 27

Петро Скрипник (м. Київ). Увічнення пам'яті М. С. Грушевського
в Україні в пам'ятках монументального мистецтва 49

Історія міст і сіл України: історико-теоретичні проблеми вивчення

Світлана Закірова (м. Київ). Особливості урбанізаційного процесу
в Україні у XIX – на початку XX століття (на прикладі м. Слов'янська
Харківської губернії) 59

Олена Кохан (м. Київ). Чисельність та правове становище київського
міщанства в кінці XVIII – середині XIX ст. 66

Олег Бажан (м. Київ). Настрої та поведінка населення Києва у часи
аварії на Чорнобильській АЕС (до 30-річчя Чорнобильської трагедії) . . 72

Медичне краєзнавство: суть та науково-дослідницький потенціал

Ігор Робак, Ганна Демочко, Вадим Ільїн (м. Харків). Перша
міська лікарня Харкова: історія у півтора століття 79

Теоретико-методологічні засади освітянського краєзнавства

Володимир Маслійчук (м. Харків). До передісторії Харківського
університету. Федір Кудрицький – освітній діяч кінця XVIII – початку
XIX ст. 93

Тетяна Мосійчук (м. Івано-Франківськ). «Одна школа – два народи»:
шкільні плебісцити в освітній діяльності УНДО (20-30 рр. XX ст.) 102

Історія України у світлі регіональних досліджень

Наталія Саєнко (м. Чернігів). Козацькі родини Батурина другої половини XVIII ст. за даними Генерального опису Лівобережної України 115

Олександр Шишко (м. Одеса). Кампанія походу на куркуля в Одеській губернії у 1920 році: організаційні, пропагандистські та репресивні витоки 123

Церковно-історичне краєзнавство: витоки та сучасний дискурс

Нінель Клименко (м. Київ). Благовіщенська церква як громадський та духовно-культурний осередок мешканців м. Києва 135

Олександр Татарченко (м. Херсон). Становище Руської православної церкви на Херсонщині у другій половині 1940-х – початку 1950-х років 142

Джерела та біографічні студії

Олександр Реєнт (м. Київ). 140 років Емському указу: у сприйнятті сучасників та оцінках істориків 157

Альона Маршала (м. Харків). Картографічні матеріали з фондів державного архіву Харківської області як джерело вивчення Слобідсько-Українського поселення кавалерії 165

Олена Ясинецька (м. Київ). До питання про особливості родоvodu давньоруської князівни Марії-Добронєги, дружини правителя Польщі (з 1038/1043–1058 рр.) 175

Музейництво в Україні: історія та проблеми сучасного розвитку

Файна Рябчикова (м. Луцьк). Формування та еволюція поняття музейний фонд держави 195

Ліліана Гентош (м. Львів). Митрополит Андрей Шептицький та Національний музей у Львові 212

Антон Богдалов, Олександр Лук'янов, Ірина Пуля, Аліна Романік, Марія Срібна (м. Київ). Головні акценти виставки «Історії з війни» Національного музею історії України 221

Національна спілка краєзнавців України: панорама сучасного життя

Дмитро Омельченко (м. Київ). X Всеукраїнська філософська історико-краєзнавча конференція учнівської молоді «Пізнай себе, свій рід, свій нарід» 229

Олександр Гончаров, Володимир Дмитрук (м. Київ). Київська міська організація НСКУ – час зростання! 231

Василь Мельниченко (м. Черкаси). Звітно-виборна конференція Черкаської обласної організації НСКУ 245

Володимир Дмитрук, Володимир Милько (м. Київ). Науково-краєзнавча експедиція НСКУ «Краєзнавство в збереженні історико-культурного та природного середовища Миколаївщини» 250

Рекомендовано до друку
Вченою радою Інституту
історії України НАН
України (*протокол № 8*
від 5.07.2016 р.)

Журнал зареєстровано
Міністерством юстиції
України (*Свідоцтво про*
державну реєстрацію
друкованого засобу масової
інформації – серія КВ № 1722
від 06.12.1995 р.)

Постановою президії
ВАК України № 05/2
від 27.05.2009 р.
журнал внесено до переліку
наукових фахових видань, у
яких можуть публікуватися
результати дисертаційних
робіт на здобуття наукових
ступенів доктора
і кандидата наук
за спеціальностями
«Історичні науки»
(*Бюлетень ВАК України. –*
2009. – № 8).

Журнал включено до біб-
ліографічної бази даних
наукових публікацій РІНЦ

Усі права застережені.
Передрук дозволено тільки
за згодою редколегії.

Адреса редакції:

01001, м. Київ-1,
вул. М.Грушевського, 4,
кім. 212
тел.: 278-02-38, 279-13-88

E-mail:

bazhanclio@ukr.net

Електронна версія:

www.history.org.ua

www.nbu.gov.ua

www.nsku.org.ua

© Національна спілка
краєзнавців України, 2016

© Інститут історії України
НАН України, 2016

Огляди

- Віктор Вергунов (м. Київ).* Проблемно-краєзнавчий аспект у віковій діяльності Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки Національної академії аграрних наук України (до 15-річчя Інституту історії аграрної науки, освіти та техніки ННСГБ НААН) . . . 257
- Євген Луняк (м. Ніжин).* Новий доробок на ниві ніжинознавчих студій 272
- Володимир Євтух (м. Київ).* Острівні монархії в гетьманському дипломатичному баченні міжвоєнної доби 274
- Микола Дмитренко (м. Київ).* До рідного припасти джерела . . . 277
- Ігор Коляда (м. Київ).* Життя села Любитове 279

Лист до редакції

- Юрій Мищик (м. Київ).* Знуцання над історією (про фільм «Берестечко. Битва за Україну») 283

Про авторів 289**Вимоги щодо оформлення статей 291**

На першій сторінці
обкладинки:
пам'ятник Михайлу
Грушевському в Києві.
Автори – ск. В. Чепелик,
М. Кислий, Р. Кухаренко,
Ю. Мельничук